

треба да теже и идеји о метаправу, идеалима и добрима која не спадају у правне категорије и вредности, него су ствар етичког и филозофског избора.

3. КРИЗА И ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВНЕ ДРЖАВЕ

Иако је правна држава постала идеал савременог демократског друштва XIX века, она од тада па све до сада нема само узлазну линију развитака, него повремено запада и у кризу и доживљава падове.

То је зато што у животу (и друштву) ништа није идеално и савршено па тако ни закони и законодавци који их доносе нису идеални и савршени. И закони (и законодавци) могу да греше и наносе неправду људима па се и од њих треба чувати јер није све ни у њима. Но, више од објективних слабости или недостатака закона, опасност по правну државу настаје од деградирања тих закона и њиховог потискивања од стране нижих аката, што је данас мање-више свуда изражено. Ту појаву с правом критикују сви искрени и одани поборници правне државе па и наш великан Слободан Јовановић када примећује да је модерна идеолошка држава прекинула са класичном правном државом јер је довела до напуштања њених основних начела. Он такође и констатује да за правну државу нема веће опасности него када уместо закона завладају уредбе јер је само закон темељ правне државе, а не уредбе које је као сурогат са собом донео Први светски рат. Оваква криза правне државе се доводи у везу са јачањем и ширењем улоге модерне државе и њеним прерастањем у социјалну организацију. У социјалној држави (без обзира на њене предности) многи виде опасност и по саму правну државу јер то преузимање функција од друштва и грађана прати и огромно увећање државног апарата, ширење моћи извршне власти, као и деградација грађанских права и успостављених уставних гарантија.

II ПОЈАМ УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ

Уставност и законитост су битни правни принципи без којих нема правне државе – они су услов али и средство (инструмент) њеног остваривања. Као што и правна држава има своје правно и метаправно значење, тако и ови принципи имају и своју правну и политичку садржину. У правном смислу, уставност и законитост означавају да правни поредак има